

Csatlós Levente

ÖNVALLOMÁS LEVÉL FORMÁBAN

Kedves barátom!

Nekem mindig nagyon nehezemre esett szavakba foglalni gondolataimat, következetesen és folytatólagosan megfogalmazni azt, ami valahol nagyon mélyen bennem rejlik. És tudd meg, próbálkoztam mindenféle önkifejezési formával, verssel és prózával, ironikus hangvételű rövid novellákkal, voltam színész színpadon és képernyőn, zenekart is alakítottunk a szomszéd gyerekekkel, és még mit nem és valamilyen véletlen folytán közel kerültem a képzőművészethez ... na látod erre még nem is gondoltál. Bevallom, nekem is nagyon furcsának tűnt először a játékként kezelt óriási felelősség. Aztán meg lassan felnöttem, belenöttem ebbe a világba, hozzánöttem saját világomhoz, és így kezdett tudatosulni bennem valami, ami megfoghatatlan, örök és egyéni. Sokan tehetségnek nevezik. Ez messze nem elég ahhoz, hogy valaki igazán megértesse magát társaival, közönségével és bizonyos esetekben vásárlóival. És ezzel a bizonyos tehetséggel valamit kellett kezdeni.

Azt hiszem, már említettem neked, hogy grafikusművész lettem. Részleteket valóban nem meséltem. Budapesten történt meg az eset. Komoly három évig nekem naponta legalább tíz órát műteremben kellett töltenem, megismerni minden csínját e nem könnyű mesterségnek. Nagy szerencsém volt olyan emberekkel dolgozni, akikről csak jót tudnék mesélni, és hálás lenni nekik mindazért, amik ők voltak, akkor és ott. Drága barátaim, most már szólhatok így, Pataki Gábor, Németh Róbert és Nagy Edit, köszönet nektek!

...látod, egy picit elérzékenyültem, mert én már csak ilyen vagyok.

És meg kell említenem találkozásom sorrendjében még két nagyon fontos barátot, akik nélkül nem lehetnék itt és ilyen formában. Rózsa Flores Eduárdot és Brády Zoltánt, akik bátorítottak és segítettek, meg persze nagyon nagy előnyre tettem szert tanításuk és nevelésük segítségével.

És valahol itt végződött valami – ami budapesti tartózkodásomat illeti – és természetesen, annak rendje és módja szerint valami új kezdődött.

Hazaköltöztem Marosvásárhelyre.

Ezzel a rengeteg információval, színes érzésvilággal, új lendülettel továbbléptem.

És hidd el, nem volt könnyű megtenni ezt a lépést. Sokan furcsállták döntésemet, sokan meg nagyon büszkék voltak amiatt, hogy végre valaki még hazajön élni és alkotni. Ennek a büszkeségnek első markáns és kézzelfogható példája egy egyéni kiállításom, amit a marosvásárhelyi Unitárius Egyház gyűléstermében szerveztünk közösen az EMKE-vel. A kiállított munkák rézmetszetek és festmények voltak, számomra a forma keresésének, a mondanivaló kibontakozásának, a megtalálásnak a képei. Művészberkekben új hangulatról, új kifejezésformáról beszéltek. A kiállítás kiindulópontot jelentett számomra, és arra engedett következtetni, hogy itt Erdélyben szükség van rám. Sokáig töprengtem ezen, és nem akartam elhinni egyszerűségét. És valóban nemcsak erről van szó. Kötődésem nem helyhez kötött. Kérdésem, hogy lehet-e szellemiséghez kötődni?

Ha igen, akkor én kötődöm ahhoz a bizonyos szellemiséghez.

Már-már kibontakozni látszott otthoniasságom Marosvásárhelyen, amikor valamikor 2005 tavaszán a Bernády Házban tematikus kiállításomat nyitotta meg Ábrám Noémi. Szabadságról és madarokról meséltem munkáimmal a közönségnek. Nagy fordulat volt számomra egy új technika választása, mégpedig pasztellben gondoltam át mondanivalómat. E technika egyetlen pozitív oldalát találtam meg, ami végül is cél is volt. A pasztell könnyedségének megnyilvánulása sokat segített az üzenet megfogalmazásában.

Műtermi háborús körülmények miatt ez volt az utolsó alkalom, amikor pasztellel dolgoztam. Nem karcok már rezet, és a kedvenc rézkarcprésemet sem használom.

Festek.

Megtaláltam azt a kifejezési formát, amihez időben hozzánöttem, magamévá tettem és jól elvagyunk. Ennek a folyamatnak eredményeként két alkalommal egyéni kiállítással jelentkeztem a tárgovište-i közönség előtt, és valamikor januárban a Beszterce-Naszód megyei Oláhszentgyörgyön.

Megváltozott a munkáim hangulata, spontán, igen merész festészetté alakult. Hátterben lebegő színes formákon, ahol erős színek találkoztak egymással, egymásba fonódó vagy egymást keresztező vonalkötegeken tudatos játékot érzek, figuratív (és nemcsak figuratív) alakzatokkal ellensúlyoztatom az archaikus indíttatású képformálást, a vászon púpjait, domborulatait. A kiinduló motívumok foltokká válva egymásba mosódnak, feloldódnak. Absztrakt alkotások ezek, szerepük egyértelmű, hiszen a fehér folt ugyanúgy képkalkító egymagában, ellenpontozza a merész koloritást. Művészetemet – ha jellemezni szeretném – nem tudom semmiféle izmus irányába sorolni. Képeimnek mondanivalója több, mint amennyi egy jelkép kategóriájába befér. Erőteljes vonalaimban mindig felhalmozott emlék sűrűsödik össze, s állandóan egy szubjektív érzés feszül. Szubjektívizmussal szemben inkább intuitív művésznek látom magam, a vásznat elsősorban felületnek tekintem, melyen az improvizáció plasztikai ekvivalensét szubjektív érzéssel adom vissza.

Azt a mindenit! Látod, ettől féltem, belemélyedek és nehezen tudok kimászni a magyarázkodásból. És attól félek, hogy ezeket elmondani nem is az én feladatomban lenne.

Valamikor nagyon nehezemre esett szavakba foglalni gondolataimat, következetesen és folytatólagosan megfogalmazni azt, ami valahol nagyon mélyen bennem rejlik. És tudd meg, próbálkoztam mindenféle önkifejezési formával. Most meg rátaláltam. Festek.